

Sygn. akt II ZZ 15/22

UCHWAŁA

Dnia 21 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

Ławnik SN Arkadiusz Sopata

Protokolant Marta Brzezińska

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych
Przemysława Radzika

w sprawie obwinionej M. D. sędzi Sądu Rejonowego w Z.,

na posiedzeniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 21 lutego 2023 r., po
rozpoznaniu zażalenia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów
Powszechnych na uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 września
2022 r., sygn. akt I ZZ 4/22

I. utrzymuje zaskarżone uzasadnienie w mocy;

II. kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze obciąża
Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych
wnioskiem z dnia 16 stycznia 2020 r., sygn. akt [...], na podstawie art. 129 § 1 i 3
ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2019 r.,
poz. 52, ze zm., dalej: „p.u.s.p.”), wystąpił do Sądu Najwyższego o zawieszenie w
czynnościach służbowych sędziego Sądu Rejonowego w Z.– M. D. i obniżenie

wysokości jej wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia, z uwagi na wszczęcie wobec niej postępowania dyscyplinarnego o czyn z art. 107 § 1 p.u.s.p

Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 20 września 2022 r., sygn. akt I ZZ 4/22 wniosku nie uwzględnił.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych zażaleniem z dnia 24 października 2022 r., na podstawie art. 443a § 1 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 1a k.p.k. w zw. z art. 128 p.u.s.p. zaskarżył uchwałę w zakresie uzasadnienia orzeczenia, któremu zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, polegającą na wadliwym zastosowaniu do ustalonego stanu faktycznego przepisu prawa materialnego art. 107 § 3 pkt 1 p.u.s.p. i błędnym przyjęciu zaistnienia kontratypu dyscyplinarnego nakazującego powstrzymać się od zastosowania wobec obwinionej sędzi instytucji zawieszenia w czynnościach służbowych.

Na podstawie tak skonstruowanego zarzutu, w oparciu o art. 443a § 4 k.p.k. w zw. z art. 128 p.u.s.p. wniósł o zmianę zaskarżonego uzasadnienia przez wyeliminowanie sformułowań: „zasadność wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych należy oceniać przez pryzmat obecnie obowiązującej definicji deliktu dyscyplinarnego”, „rysująca się perspektywa zastosowania wobec niej art. 107 § 3 pkt 1 u.s.p. i przewidzianego w nim kontratypu dyscyplinarnego nakazuje powstrzymać się na tym etapie postępowania dyscyplinarnego od zastosowania wobec Sędzi instytucji zawieszenia w czynnościach służbowych”.

Sąd Najwyższy – Izba Odpowiedzialności zawodowej zważył, co następuje.

Wywiedzione zażalenie nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie podnieść należy, że zgodnie z brzmieniem art. 433 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy związany jest zakresem zaskarżenia wskazanym w środku odwoławczym. W niniejszym przypadku owe granice wyznacza zarzut naruszenia art. 443a § 1 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 1a k.p.k. odnoszący się do uzasadnienia zaskarżonej uchwały.

Wprowadzenie przez ustawodawcę do Kodeksu postępowania karnego instrumentu prawnego pozwalającego na podważanie ustaleń faktycznych zawartych w uzasadnieniu orzeczenia stanowiło odpowiedź na sugestie płynące

zarówno ze strony doktryny, jak i orzecznictwa Sądu Najwyższego. Konsekwencją jego przyjęcia jest przyznanie ograniczonego uprawnienia skarżącemu by w zażaleniu wywiedzionym od uzasadnienia uchwały mógł kwestionować ustalenia i oceny, jednak wyłącznie te, które nie wpłynęły na treść poszczególnych rozstrzygnięć w niej zawartych. Oznacza to, że zażalenie uznać można za zasadne w sytuacji, gdy błędy o charakterze faktograficznym lub proceduralnym obciążają wyłącznie część motywacyjną i w żadnym stopniu nie wiążą się z kontestowaniem samej istoty rozstrzygnięcia, w tym także w zakresie podstaw faktograficznych leżących u jego fundamentów (zob. S. Zabłocki [w:] Kodeks postępowania karnego. Tom IV. Komentarz do art. 425–467, red. R. A. Stefański, Warszawa 2021, art. 443a). Owe ustalenia i oceny muszą być jednocześnie szkodliwe dla stron ze względu na zastosowane w uchwale wyrażenia, które w świetle art. 424 § 1 i 2 k.p.k. lub art. 94 § 1 pkt 5 i § 2 k.p.k. nie powinny zostać w niej zawarte.

Należy wyraźnie podkreślić, że przepis art. 443a § 1 k.p.k. stanowi, że do zaskarżenia uzasadnienia orzeczenia stosuje się odpowiednio art. 438 i 440 k.p.k. Przepis ten został sformułowany w wadliwy sposób, dlatego też szczególny nacisk należy położyć na użyte w nim sformułowanie „odpowiednio”, które oznacza, że nie każda z podstaw odwoławczych wymienionych w art. 438 k.p.k. może mieć zastosowanie do uzasadnienia. Prawidłowa wykładnia omawianego przepisu pozwala bowiem na dostosowanie podstaw odwoławczych do specyfiki zaskarżenia uzasadnienia orzeczenia. Nie będzie zatem wchodziła w grę przyczyna odwoławcza z pkt 4 art. 438 k.p.k., gdyż jest ona związana z rozstrzygnięciem zawartym w wyroku. Wobec przyjęcia poglądu o niedopuszczalności kwestionowania w tym trybie wykładni i stosowania przepisów prawa materialnego nie wystąpi też przyczyna odwoławcza z pkt 1 i 1a art. 438 k.p.k. Natomiast podstawami odwoławczymi odnoszącymi się w sposób odpowiedni do uzasadnienia będą: błąd w ustaleniach faktycznych (art. 438 pkt 3) oraz obraza przepisów procesowych (art. 438 pkt 2), gdy te uchybienia mogły mieć wpływ na treść uzasadnienia (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023, art. 443a).

Przenosząc powyższe na kanwę niniejszej sprawy zauważyć należy, że skarżący zarzuca obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 438 pkt 1a k.p.k., poprzez wadliwe zastosowanie do ustalonego stanu faktycznego przepisu prawa materialnego art. 107 § 3 pkt 1 p.u.s.p. i błędnym przyjęciu zaistnienia kontratypu dyscyplinarnego nakazującego powstrzymać się od zastosowania wobec obwinionej sędzi instytucji zawieszenia w czynnościach służbowych. Jak wskazano powyżej, przepis art. 443a § 1 k.p.k. odsyła do stosowania wyłącznie pkt. 2 i 3 art. 438 k.p.k. W związku z tym, że zarzut podniesiony w zażaleniu skierowany jest pod adresem merytorycznego rozstrzygnięcia zawartego w uchwale, które nie zostało zaskarżone, sąd odwoławczy będąc związany zakresem zaskarżenia nie jest uprawniony do jego rozpoznania, albowiem w sprawie nie występują przesłanki określone w art. 439 k.p.k. i art. 440 k.p.k. Ze względów formalnych niemożliwym było zatem podzielenie zapatrywań skarżącego.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.